

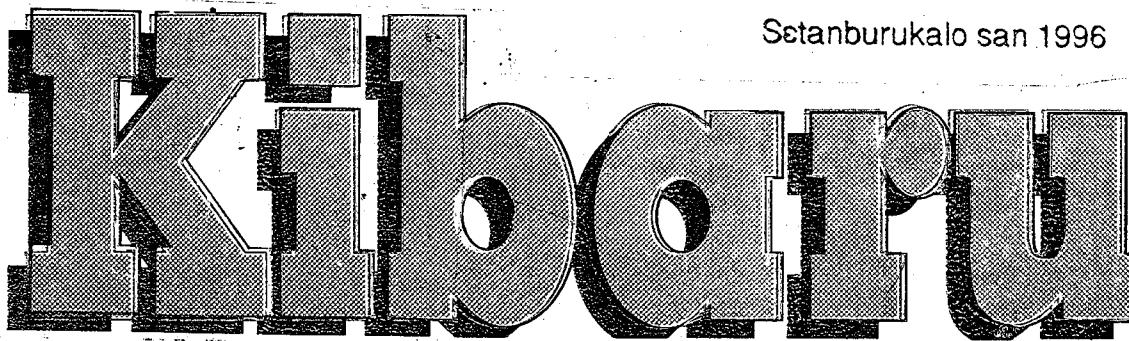
BAKURUBASANNI

(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dōrōme 300

Afriki kono = Dōrōme 600

Jamana wəre = Dōrōme 1000

Setanburukalo san 1996

Kunnafonisəben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 22-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 24nan boko 296nan A songo : dōrōme : 15

Tigasene lawulila tugun k'a bila nafasorosira kan

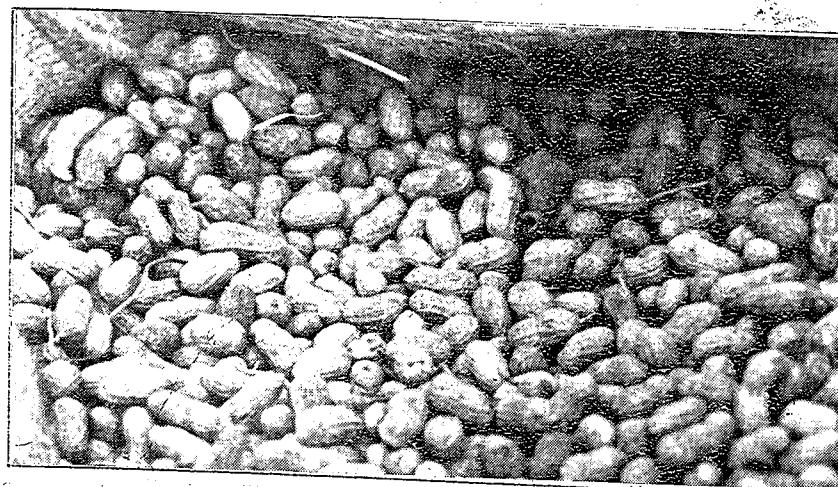
Santemennenna, tigasene tun ye sanga soro Mali kono k'o d'a nafa bonyakojugu kan. Tigasene sankorotara yoro min na kosebə, o kera Kita marabolo ye. O de ye Kita ke tiga faaba ye Mali kono. O waati la, senefen kelen min tun be tiga ne, o ye koori ye. O fana tun ye sira soro wōrduguyanfan dugu caman kono, k'o sababu ke Mali koori ciyakeda «CMDT» ka baara ye.

Tigasene sankorotali sababu bora ciyakeda caman na. A folo ye tiga ni balofen wərew ciyakeda «OACV» ye, min sigira sen kan kabini san 1972 la Kayi marabolo ni Kulukoro marabolo ani Segu marabolo kono. Taalen nəfe, «OACV» yeləmara san 1982 la, k'a ke «ODIPAC» ye.

Tigasene sankorotali sababu filanankera tigatuludilanyoro ciyakeda «SEPOM» ye. Utun be tigatulu, tigakise, tigabo ani safune dilan.

O fenw tun be feere jagokow ciyakeda «SOMIEX» min fe, o de kera tigasene sankorotali sababu sabanan ye. O waatiw la, tigasene ye nafa don jamana fangaso ani jamana tigasenlaw bəe kun.

Nka, kabini ja donna Mali kono san 1982 la, tigasene gelyara; soro binna; nafa dogoyara. O kelen na, cikelaw ye tigasene bolokan k'u nəsin koorisene dōronma. Osiratigela, uninennabalofen wərew senelei kə, i ko nə, fini, kaba ani malo n'u nəgonna balofenw. O laban kera kongo basigili ye jamana kono, k'a masorowari be mogowbolo, nka balofen soro gelyara yoro dəw la, a te ye nə la yoro dəw la. O kelen na, fangaso soro ka feere nini baloko la. O siratigela, laben kera yoro bəe la, walasa ka koordini

tiga ani balofen wərew senelei damiakenje «CMDT» marabolow ani «ODIMO» marabolow kono, min sigira «ODIPAC» no na, n'a ka baara be ke yoro saba kono, n'o ye Kita ni Kayi ani Bafulabenye. Ohukumu kono, soro kera, hali n'a ma caya. Tiga kilo kelen ye dōrōme 30 soro cikelaw bolo. Olu y'a feere dōrōme 39 sugu la. O kera san 1989 waatiw la. Fo ka se dewaliyasən ma san 1994 la, tigako tora bolo min kan, o ye tiga senelei ye, k'a ke balo dōron ye. Tigatuluko, safuneko ani turutoko tun t'a la. Olu dilanni dabilala. Izini min tun b'u dilan Kita, n'o ye «SEPAMA» ye, o datugura, bawo tiga tun te soro.

Nka, san fila dewaliyasən kofe, tiga sanga balala ka wuli. A songo gelyara ni malo yere songo ye. Malo bəre kilo 100 be feere dōrōme 5.000 la, ka soro tiga bəre kilo 100 ye dōrōme 9.000 ye.

O ye dusu don fangaso n'a ka ciyakedad kono, n'olu ye «CMDT» ani «HUICOMA» ye, min sigira «SEPOM» no na, tigatuluko, tigadegəko, tigakiseko, tigaboko, n'o ye turuto ye, ani safuneko la. O ciyakeda fila bəe y'u kunda Kita kan, koorisene ni tigasene kama. Osiratigela, «HUICOMA»

ye «SEPAMA» izini dayele, k'a minenw n'a sow bəe lakuraya. «CMDT» ye koɔribara izini kurajo. Uy'u bolow di nəgən ma, ka je ka cikelaw laben cogoya la, min b'a to koɔrisene ni tigasene kana balofen tow senelei

bali, sanko nə, o min ye balofenw na gelenmeye. Peresidan Alifa yere taalen yorokuraw dayelenni na Kita, o ye nəseneko ni balofen tow seneleliko fo k'a geləya cikelaw ma, bawo fen bəe deseli ka fisə ni balodesə ye.

A kera cogo o cogo, tigasene lawulila tugun Kita marakono, k'a bila nafasorosira kan, bəe y'a don ni min ye. O t'a bali, a ka fo tigasenlaw ni koɔrisenlaw ye ko «jantonyere la kɔrɔko ka nə».

KONOKO

Yereta sanyelema kubben

Mali jamana ye san 36 soro ↗ nə 2

Balikukalan Sanyelema Seli ↗ nə 3

SARIYA: Saratala kannajunu saracogo ↗ nə 3

Dugukolo be se ka hadamaden miliyari 8 balo wa? ↗ nə 4

KABAKISE MARACOGO

NUMAN ↗ nə 5

Muso lasirito ka basibonko ↗ nə 8

San 1998 «KUPUDAFIRIKI»

jebila kubben ↗ nə 12

Yereta sanyelema kunben Mali jamana ye san 36 soro

Jamana kelen si te diñe kono, min be nagariko laben n'o koro, an'o gintan ka bon ni yereta sanyelema kunben seli ye. O sababu ye yereta joyoro girinyacogode ye jamanadenwn'ufaso ka yeremahoronya sementiyali la. N'a fora ko jamana kera yeremahoronye don min na, o don ni don tow te se, ka ke kelen ye san kono. A ka fisa n'u bëe ye, bawo, ale don seli n'a jenajew ye fasodenw. bëe lajelen togolako de ye, cœya ni musoya, jemogoya ni komogoya ani diineko te min na. A ka kan ni bëe ye. Bëe dama ka kan a la. A be bëe kun kan. A be bëe kunnawolo. Fen min ye Mali ye, n'o tun togo ye Sudan tubabu tile la, o kan bora Faransi kajonyajurulasan 1960 Setanburukalo tile 22 don. Faransi ye Sudan mara waati min kono, bere t'a je san 200 la. Yeretakelen, Sudan bora jamanatogoya la, k'a lawale togokoro d'a la, n'o ye Mali ye. Fasoden kuluminye yereta baaraw ke, o jemogó tun ye Modibo KEYITA ye, n'o kera Malijamana Peresidan folo ye. Ale de ye Mali ka yereta latigeli sababu juman ye. Ale de ye yereta wolofaye. Modibo ye san 8 de ke fanga la, i ko k'a ta san 1960 Setanburukalo tile 22 don na, k'a bila san 1968 Nowanburukalo tile 19 don na, n'o kera fanga tali ye Musa Tarawele n'a kokeñogon mogò 14 fe. Musa n'olu ye sorodasifanga sigi ko «CMLN» fo ka se san 1979 ma, n'o kera pariti «UDPM» sigisan ye. Nka, ofurance kono, Modibo KEYITA sara, san 1977 k'a to kaso la, sorodasiw bolo.

Musa ye san 23 de ke fanga la, i ko k'a tasani 1968 Nowanburukalo tile 19 don na, k'a bila san 1991 Marisikalo tile 26 don na, n'o k'er'a ka yeresagofanga karababindon ye fasojamakuluw bëe lajelen ani sorodasi kankelentigw ka muruti senfe, min tijenew n'a kasaaraw barikabonyara kojugu. Omurutikona la, mogò 106 fagara, mogò 700 hake joginna, cogoya la, u te bo min segen n'a tooro la, fo ka t'u sa. A muruti fitine

Peresidan Modibo KEYITA

nogon ma ke Mali kono folo. A muruti kuntu tun ye demokarasifanga sigili de ye Mali kono.

Jolibon kiiritigera san 1993 Fewuruyekalo la, Musa nijalatigi saba fagalide kan, n'o ye Seku Li, Mamadu Kulubali, ani Usumani Kulubali ye. U be nafoloko kiiridon de makononi na. Musa ka mogò minelenw nafoloko la, bëe y'u ka kaso kunmabo wari sara, kabø, sanninafoloko kiiri ka se.

Musa minelen, fasojamakuluw jemogow ni sorodasi kankelentigw jera, ka fanga di Amadu Tumani Ture ma, n'oye «ATT» ye. O de ye demokarasifanga basigili jemogó baaraw ke. O b'i n'a fo jamana taabolo kura sariyasunba dantigeli, pariti politikiw sigicogo ani wotekow labenni, walasa bëe k'i sago soro fangako la, n'o ye fanga jemogow sigili ye wote sira doron kan, ka yeresagokow b'a la pewu. Olu baaraw ni wotew bannen ko, mogò min sugandirajama fanbafe peresidanya kama, o kera Alifa Umaru KONARE ye. O sigira fanga la, san 1992 zuwenkalo tile 8 don, n'o kera furancefanga kuncedon ye, min peresidanya tun be Amadu Tumani Ture bolo, n'o ye kalo 15 hake de ke fanga la, i ko k'a ta, Musa wulidon na, san 1991 Marisikalo tile 26

don, kan'a bila Alifa sigidon na, san 1992 zuwenkalo tile 8 don. Amadu Tumani Ture ka baara jeni n'a teliyalı kosoñ, fasojamakuluw ni pariti politikiw y'a kanu, k'a ka jala kora cogoya la, min b'a sara, a ka timinandiya la, ka demokarasiko basigi joona Mali kono. O de kosoñ, fasodenw n'u ka fangaso togo la, Alifa Umaru KONARE min kera demokarasifanga peresidan folo ye, o y'a ke zenerali ye, o n'a bonyakow n'a karamakow.

Jatemine la, yelelaw de ye jamanaw taalan ye. A dow ye nagarikow ye, dow ye taasikow ye. Jamanaw taalan fana do ye geleyaw ye, i ko nafoloko geleya ni baloko geleya, fo ka taa se kenyakow, kalankow nafasorokow n'u nogonnaw ma, bëe hakili be minnu na, k'u ka diñelatige nogoya. O n'a taa o taa, yereta kunben'mana se ka jamana n'a konomogow to bolo min kan, a gintanw be k'o bolo de kan. A seli te kunce, ka b'a dögø koro ko yelema kera faama kunda, ko geleya ni kële, ani segen be jamana kono. N'olu kow n'u nogonnaw latigera kunben seli ye jenajeko dan bëe ye. A gintanw be ke fasodenw fe jamana kono, a be k'u fe jamana kôkan, lasigidensow ni fasodenw ka jekuluw hake la.

O siratige la, duguw ni marabolow, jekuluw ni ciyakéadow, foroba kunda ani kenyereye kunda, fo ka se sorodasikuluw, lekolikow, bololabaarakelaw ni donsow ma, olu bëe b'u berema jenaje ke, ka ben u ka sorow, u ka sekow n'u ka donkow ma. A don kama, nifén min ma bo yoro min na, k'o jira jama la, i b'a sô'o o se t'o yoro mogow ye. N'o te, a seli be fadenya ke yoro caman na jamana kono. O de ye fasodennumanya taamaseere ye, bawo, ni jamana k'er'a yere ma horon ye, n'a wolodenw ma ke horonw ye, k'u ka jamana horonya sankorota cogo bëe la, o ye baasi ye, min be se, ka sanga yeredonbaliya ma.

Amadu GANI KANTE

Balikukalan Sanyéléma Seli

Kabini san 1965, setanburukalo tile 8, dijé jamana hörönyalenw ka tōnba bolofara min nesinnen don kalankow ni sekoni dōnkow ma, n'o ye «UNESCO» ye, o jamana tōndenw ka minisiri minnu ka baara ntuloma ye kalankow ye, olu ye hakilijagabotənsigidōkē balikukalan lakurayali kan, Teheran dugu kōnō, n'o ye Iran faaba ye.

Biko te, balikukalan bē ke dijé fan bēs, kanw bēs la. Nka jamana hörönyalen kuraw tun wajibiyalen don ka balikukalan ke u marabaga kōrōw ka kanw na, n'o ye nansaraw ye.

Nka jateminé kera k'a ye ko nansarakanw kalanni balikuw fē anwbara walasa u ka nafa soro a la, o dugu ma je folo. O misali do ye waati kuntaala jateminé ye, min ye Mali marali ye Faransi fē, a bē san 100 ni kō bō. O san 100 ni kō kōnō, n'an ye malidenw jo kēmē-kēmē, i b'a soro minnu b'u tēgē dayorō dōn faransikan na, o te temen mögo 20 kan.

O b'a jira ko walikanw kalanni ka gelen ni hadamaden yere wolokan ye. O de kōson, Teheran tōnsigilaw ye hakilina kura sira waga bo kalan kama balikuw fē, u wolokanw na, k'o kalan sinsinbere ke balikuw ka baaraw n'u ka don o don dijélatige walew ye, walasa kalan in ka se k'u nafa sira bēs kan.

San damado, tōnsigi in kōfē, Mali ye no bo balikukalan na, bawo baliku mögo 40 000 nōgōnna sera k'u ka kow bēs nēnabō an barakan 4 na, n'o ye bamanankan ni fulakan ni kōrōrōkan ni burudamekan ye. An bēdōn minna, iko bi, balikukalan bē ka ke Mali kan 15 nōgōnna na. O togoda ka dōgō bi an ka jamana seleke 4 na, balikukalan te ka mago n'e minnu kōnomögōw ye : ciké, soro taabolo bēs lajelen, kēnya sabatili

walew, saniya, bololabaaraw suguya bēs lajelen, baganmara, yērelaben walew, jantonyerela walew, nisongosēbenw, sayasēbenw, wolosēbenw n'u nōgōnna, balikukalanden jolenw bē k'u jeniyōro fin nin bēs la.

Balikukalan ka nētaa kera sababu ye, ka wolokanw kalanni sifile denmisew fanfē lakōlisow la. O sifileli folo daminéra san 1978, Banankōronin, NCifinna ni Kosa duguw kōnō. O kalanden folow y'u kōgō da tubabu lakōliso kalandenw ta la ; u y'a jira ko an ka kanw bē se k'an deme an ka se ka walikanw fana kalan joona.

Balikukalan nafa sababu la, hali farajela demekējekulu minnu sigilen b'an ka bugudaw la, olu y'a jira k'u te maliden si ta ka taa baarakē kungo kōnō n'i t'i bolodayōro dōn, i sigiyōro mögōw ka kan na.

Wolokanw donni lakōlisow la, o sifileli filanan min bē wele ko : «NEFU», o labēnw bē sen na. Nin'y'a san filanan ye karamogō faamuyalenw bē ka

dege kalan in kēcogo la denmisew kun lōno dugu lakōlikaramogō kalansoba la.

Jinan, balikukalan togoladonba, n'o ye setanburukalo tile 8 ye, o bennā karidon ma. Ohukumukōnō, duguma kalanko minisiri Adama Samaseku ye jemukan lase malidenw ma, min kōnō a y'a nēn don balikukalan n'an wolokanw joyōrokan anka dijélatige walew bēs la. A y'a jira ko caman kera, nka min bē kō, o ka ca kelenw ye. O koson, a y'a nini malidenw bēs fē, an ka dōfara an ka cesirijala jijali kan, walasa an ka bonogōla n'an ka nētaa ni hērē bē se ka sabati joona cogo min na an wolokanw sababu la.

Ay'a jira ko nansaraw sera cogo min k'uka dijélatige walawalanni siraw bēs temen u ka kanw fē, mun b'anw dēsē o nōgōn na. Mögo man fisā mögo ye cogo min, kan fana man fisā kan ye o cogoya kelen na. Kan fōbagaw de bē se k'a don da la. O tuma «wulituma dōn ka fisā n sen ka di ye».

Basiriki TURE

SARIYA Saratala kannajuru saracogo

Kabini Ala ye dijé da, juruta bē cogo min na, jurusara bē o cogo kelen na.

A bē se ka ke, geloya dōw bē na ni juruw sarabaliya ye. N'o kera, kuma ni wojo bē caya, fo laban na, jurutala ni jurudonna bē se sariyaso la. Ni sariyaso taali latigera jurutala ma, min bē sara ta, sariya bē mun fo o ko la?

Baarako sariya 122 nan y'a jira ko sara dō ka kan ka tige k'o ke ka juru sara. O la, sara fanba bē to jurutala bolo, walasa a ka se k'a yere an'a nofē mögōw bolo. Hali ni dōcōnin-dōcōnin bē to ka tige sara la fo ka taa juru sara k'a ban pewu, o bē se ka ke.

N'o te, sariya te son abada sara bēs, walima sara fanba ka minē ka di jurudonna ma, k'a sababu ke baarakela n'a ka denbaya bolo dulonni ye sara in de la. O temennen kōfē, sariya te son fana ka wari murumūruw minē, minnu faralen bē baarakela ka sara kan, walasa k'a deme baara kēcogo numan na.

Dugukolo be se ka hadamaden miliyari 8 balo wa?

Kabini san 1970 waatiw la, Sinuwa jamana mogow ka suman hake seneta tun ka ca, u dahirimé doron ma.

O koro ye k'o waatiw la, u tun b'u balo bo u ka senefenw na fo'k'a toto. Osababubora nogojumanw soroliko la min kera sababu ye ka cike dugukolow nafa bonya walasa ka senet soro labugun. O de koson, jakongo min tun be Sinuwa jamana da la san 1960 waatiw la, jamana sera ka fu sir'o la. O temennen ko, u ye sariya sigi dencaman wolo la: du kelen man kan ka temen den kelen kan

O here n'o lafiya tora Sinuwaw kan fasan 1995. Bone min binna Sinuwa jamana kan, o san in na, o y'udeseli ye k'u ka jamanaden miliyari 1 ni ko labalu yere wosijila, n'oye jamana suman senelenw ye.

San 1995, Sinuwa jamana wajibiyara ka balo toni miliyon 16 san jamana kokan.

Fen min nana ni jankata in ye, o ye here lawereliye ani ka baganw labalo ni sumankisew ye, ka dugu kuraw joli far'o kan ani dugukolonon. Nin bee de ye malosene jaasi Sinuwa jamana kan, fo k'u bil'a sanni na kofe.

An file yoro min na, hali dugukolo seneta taari 1 juman te Sinuwaw kelen-kelen bolo u dahirimé soro kama. Sanosandugukoloketenari miliyari 1 ni ko be nagasi Sinuwa jamana kono; koro were t'o la cikedugukolo hake dogoya k'o.

A jirala ko san 2045, Sinuwa jamanaden hake bena labugun fo ka se miliyari 1 ni tila jognon ma. Mogofaamuyalenwkafolila, owaati, Sinuwa jamana ka suman santa hake bena caya kosebe kokan.

Dije jamana horonyalenw ka tonba bolofara min ka baara jesinnendon cikewoma, n'a be weleko: «FAO», o y'a jira ko san 2010, balo hake bena dogoya dije kono fo ka se toni

miliyon 160 ma, bawo san o san mogow kura balotaw hake bena ke miliyon 80 ni 90 jognon ye. «FAO» baarakela faamuyalenw y'a jira ko balo seneta hake ka kan ka caya fo sije fila sanni san 2025 ce, k'a masorohadamadenw fana hake bena labugun fo ka se mogow miliyari 8 ma.

Sinuwa jamana ka baloko geleya in sudara mogow la kabini san 1992, dije malosene walew donnikelaba dowsfe, Maniyidugu kono, n'oye Filipini jamana faaba ye. U y'a jira ko malo suguya dow seneli bedugukolo segen joona, ka senet yere nafa dogoya.

U y'u ka jore jira Azi jamanaw de fan fe kosebe, bawo hadamadenw be labugun o jamanaw de kono ka temen yoro tow kan. Sanni san 2025 ce, u y'a jira ko Sinuwa jamana ni Endujamana ni Endonezi ni Filipini ni Tayiland ni Malezi n'u kerefe jamanaw mogow hake be se miliyari 4 ni k'o ma.

«FAO» mogo faamuyalenw ka foli la, balodese min be Azi jamanaw konoobi, a be k'a joco ka na Afiriki taw kono. A jirala ko n'an ye Sahara worodugu jamanaw laje, suman toni miliyon 80 de be senet san kono, k'a soro dunta hake be ben toni miliyon 84 ma. A ka c'a la, o tokaje be nin o jamanaw la deme kadara kono terijamanaw fe. Afiriki kono, Burundi ni Malawi ni Somali ni Ecopi ni Keniya jamanaw ka balosorolika gelon. Sahelijamanaw be ka sumanw maraka kongo jesi, nka o n'a taa bee, baloko geleya sigilen don u da la.

«FAO» y'a jira ko dije kono, san o san, dugukolo seneta taari miliyon 7 be nagasi dugukololankolonya ni dugukolonon ni dugu kurajow sababu la Kogoji tijenino be k'o juguya ani dugujukoroji juman sorobaliya. «FAO» ka foli la, jisaniyalenko bena dadigi-dije jamana 50 jognon na, san 2025 fanfelow la.

Bi, a faamuyara ko feere o feere ka kan ka boloda baarako la dugukolo kan, o waleyalicogo jate ka kan ka

mine ka ben ni dugukolokanfonw balocogo ye, hadamadenw be minnu cema. Anmankanka baganw lamara yorowla, antse se ka bin bere soro yoro minnu na, k'u balo k'a ne. O temennen ko, a jirala ko halisa an ka jiriw turu, ka balanw dilan walasa ka dugukololankolonya ni dugukolonon keler, ka nogojumanw don dugukolo la minnu b'a nafa, ka senefenw falen-falen walasa cikedugukolo kana segen. Nin bee ye jantoyerela baarawde ye, minnu b'an dahiriméko nogoya, ka cikelaw deme u ka soro lawereli la, walasa u ka segen kana ke fu ye.

Bagandumuni kura labencogo

A jirala ko bagandumuni min be laben ni nogo, «ure»; ani kalakalaw ye, o yeleimali ka jognon baganw kono; wa, a b'u nafa kosebe.

Kabini san 1994, «FAO» be ka Nizeri senekelaw n'a baganmaralaw dege bagandumuni in labencogo la. Baara in dabora baganw ladumunikecogo juman kama, tilema waati la.

Bagandumuni in labencogo file : i be kalakala kilo 100 ni nogo «ure» kilo 5, ani ji litiri 50 nagami jognon na, ka soro k'ulasago jigine kerengerenen do kono, ka dogokun fila jognonna ke. Dogokun fila mana dafa, i b'a soro kalakalaw magayara cogo la, min b'u yeleimali nogoya baganw furu kono. Kalakala ninnu be se ka ke nokala, malokalaw n'u jognonaw, walima kungokonona binjalaw ye.

A sabatira ko san fila kono, n'i ye Nizeri senekelaw n'a baganmaralaw jo keme-keme, minnu kalanna baara in na, i b'a soro 80 y'a faamu kosebe. Senekela minnu be bagamara fana ke, olu ye dumuni in jesin u ka senekemisiw ma, walasa olu ka se ka fanga soro kosebe. Bee lajelen y'a kanu ko caman ka fara nogo ne n'a hake kan, walasa a ka ke sababu ye k'u ka senedugukolow nafa.

An k'an kɔfis doonin

E! bi ma dugu je koyi ! Do kera sa !
 Fendotun ye tijé ye kunun, o te ben
 sen ma bi.
 An ka baw tun be fa, fo k'u
 walankatan,
 Sanji tun be kalo jenama woɔro fo
 wolonwula ke nali la.
 Seneñew tun be ne k'a fo a to ten.
 Cibaranin dɔnbaa tun ka ca anw fe,
 nomasa tun te ban.
 Sanwolowulatasman sɔrɔli tun ma
 se dugutaa la.
 Baganw tun falen debedebɛ, wa
 jiegkene ni nɔnɔkene tun te
 negelafɛn ye anw fe.
 Fan bɛe tun ye koron ye.
 O dun-ka-fa kɔno, anw ka
 malosenejoro dilanna, k'a togo da
 «Joro kolon» «Operasonri» ka

hukumu kɔno.
 O san mugan ni naani ye jinan ye.
 K'a ta Ciñe fo Sinenku, dugukolo ka
 ne dan don; yɔrɔw b'a la, dabatigi ma
 bin tige yen fɔlo.
 Jɛw dilanni daminelen, dugu caman
 sigiyɔrɔ yelemera, nɔseñeyɔrɔ
 dɔgoyara.
 Ko malo ka di !
 K'a nafa ka bon !
 K'a be se ka ciklaw ka bɔnogola
 teliya !
 Onhɔn, n teri ne ma ban nin si ma !
 Nka o k'a sɔrɔ malo yere be sɔrɔ de !
 Tijé fo n teri ye, o man kan ka teriya
 sa !
 Je woɔro minnu dilanna, jidinge ni
 tintinkun te dan ka ban olu kɔno.
 Jisirawgerenna, forownogɔdɔgoyara,

cikeminen ma labolike, wa san o san
 do de be bɔ sɔrɔw la, jisongo yere te
 jini ka sɔrɔ forow kɔno.

An ka ca san tan ye o la.
 Don min ni bi ka kan !
 Anw səgenna, an toorola, wa to t'an
 na koyi !

Ni malosenejuma sera anw fe yan,
 baara wulila, tirikitɔrɔkɔ dabɔra
 gɔrɔgɔjurudon dabɔra wa
 dewaliyasɔnko y'a to be don nɔgɔn
 na, malosigɔleyara, nɔgɔnijɛ se ka
 san.

O n'a taa o taa n'i m'a shiyen, i ni te
 lafiya.

Girinkajo ni kuma be jini ka
 lakɔlidenw maaya ban.

Ko malo ka shiyen joona, walasa ka
 se ka bɔ a yere la, ka ben jidon waati
 ma.

Shiyenni be dulonnen sanji de la, o
 dunko kelen be an bolodabalibanko
 ye.

Don kera kɔrɔlen kan !

Si kera misiriw kɔno !

Bee y'i ta fo, bee y'i ta ke, anw dɔnko
 banna sanjiko la.

Ji kufɔlo mana ne, n'a cemance ma
 ke «ne t'a tɔsidon ye», a laban na ke
 woobaden ye.

Lakɔliden ka kuma te fen ne o la ! Wa
 «Bendiya» ka warì joyɔrɔ t'o la.

E! nɔmɔgɔw, a't'a kɔfile an na doɔnin
 Ni jiko de ye maloseneko geleya fɔlo
 ye, ne hakili la Banbuguci y'o nɔbila
 baara ke.

Fadenw be samiyefilake la ba kofe
 Jono !

Anw sigilen don Alamakɔnɔna Joro!
 A fo anw sen be Mali ko in na ?
 An ka nɔsenejoro banna ! wa malo
 ma sɔrɔ.

Dɔgɔtɔrɔso fila, lakɔliso saba, dugu
 82.

A' y'a laje koyi !

N'a tena ne malosene kɔ, jew te
 dilan !

Wale minnu daminera jew kɔno Ala
 k'olu ni sababa ben.

N'anw ye ji sɔrɔ an sago la, k'an bo
 sanji ka jonya la, fo ni malowɔrɔyɔrɔ
 kura wɛre jɔra.

Wa da ka gun maloko, an b'an jo n'o
 ye fasayi.

Lamini Sise
 Ofisiri la Segu.

Kaba maracogo Zinbawe
 fiñe be don boretonw wow fe.

A jirala ko, san tan temennen
 ninnu kɔno, maracogo jugu
 kera sababu ye ka kaba tɔni
 baa caman tijé. Kaba suguya
 be lajelen ko don.

Kaba jeman fara
 nɔremuguman kan, min be
 sɔrɔ jamana yere kɔno, ani min
 bo jamana kɔkan. Kaba borew
 be sogolon nɔgɔn kan, ka sɔrɔ
 fiñe temenyɔrɔ si te bila u ni
 nɔgɔn ce. N'o kera, funteni be
 kabakise bayelema, k'a ne fin.

Sababu jɔnjɔn min be kabakise ne tijé, o ma se ka don halibi. Fenjɔnemaw
 de nɔdon wa, walima fen min kera ka kaba ladon borew kɔno, o de nɔdon wa,
 walima kabakise yere de bayelema, a yere ma ten ? Kun kelen ma se ka
 sɔrɔ, mɔgɔ be se ka kala turu min kan. Jininiw be sen na.

Osiratigela, Zinbawesenekelaw ka nɔmaayaso be ka kaba borew sogoloncogo
 do sifile. Borew be sogolon fen do kan, ka furancɛw bila u ni nɔgɔn ce, cogo
 la, fiñe be se ka temen u jukɔrɔla ni nɔgɔn ce, cogo min na. Samiyɛ waati la,
 ni sanji be na, bashi be biri u kan ; ni sanji jɔra ka tile bɔ, bashi be b'u kan, fiñe
 k'u fili. Sanga ni waati bee sisi be to ka don u kɔro. Baarakelaw degeli teliyara
 kosebe nin sogolonicogo in na ; a te mɔgɔ si kamanagan tugun.

Mɔgɔ minnu ye nin ko sigi senkan, olu be Ala deli, a ko ni sababa ka ben. U
 y'a kanu fana, ni baara in kera mɔgɔ min feko ye, o k'u jininka, walasa u ka
 faranfasiya caman di o tigi ma, baara in kɔcogo kan.

Hadamadenya te taa hakili ko

Nin kera ce do ye. A ye danfen saba mara. Folo tun ye jakuma ye; filannan tun ye she ye ; sabanan tun ye wulu ye. Ce kelen ka nin danfen saba soro ka bila a ka du

kono, a ye muso do furu ; o togo tun ye Mogotese; a jamu tun ye yeredon. Tuma min na ce in ye muso furu, k'o ladon du kono, a ye jakuma di muso ma, k'o n'o ka kan, k'a sababu ke, ko jakuma be here soro yoro min na, o yoro ka dio ye. A ye she di muso ba ma, k'o ni she ka kan, k'a d'a kan, ko n'i ye numan ke she ye cogo o cogo, ni numan banna, she b'a da tereke duguma, i'n'a fo fosi ma ke a ye folo.

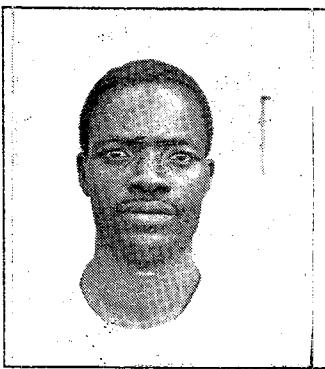
A ye wulu di fa ma, k'o ni wulu ka kan, ko sabu, mogo den son mana juguya cogo cogo i b'a mara. E te mogo were den soro, k'o ke i den ye.

Gonba Tarawele
Doribugu Kolokani.

JEKABEN YE WASABA YE

Je kafo ye daamu ye ; jekabaara jogon wale numan te. Nka, jekaben fana ye wasaba ye. Aw ye ben ! aw ye ben ! aw ye ben ! Hali ni tijelikew bennna, jelikew te s'u koro ; kuma te jelikelaw bennen ma. Ben, e y'i sendon Mali faganso ni kalandenw ka ton «A.E.M» ni jogon ce, o wasa b'anw bee kan bi ! E y'i sendon koronfela jogon faamubaliya la, o ko ni sababa bennna ! Jaa, danfara tun te malidenw ni jogon ce ! Ben y'o sabati. Jaa, malidenw ye badenmaw ye ! Ben, Ala ka cibaa numan, i donna Mali kono cogo min na, i te don anw baden farafin jamana benbaliv kono, o cogo kelen na ? I n'a fo Liberiya, Burundi ; i n'a fo Uruwanda. Ben ! Alahu k'i t'anw ce, i n'a fo fasa be wolo ni sogo ce cogo min na ; i n'a fo babaw ni kobaw b'anw ce cogo min na.

Mamadu Suleymani Jara
Balikukalan Karamogo
Zana «AV» Fal-Bila

Ne kan be aw de ma

Aw minnu ko aw te sigini malidenw ma se kalanje ni sebenni na. Aw minnu ko aw te da fo fasodenw kajate don.

Ne ni aw don.

A' ni muju, a' ni segen, a' ni mogoladon. Sonjugu si te anw ma min da aw la, Jogojugu si te an m'aw sanga min ma. Dow k'aw ye jato ye, d'ow ko ci t'aw la; Sinjibolo yere ko aw kera fadensago ye. Nin si ma aw minnu galabu faga, Nin si ma aw minnu bo aw ka sira kan, Aw ni foli ka kan, aw ni tanuni ka kan bi donba in na.

Ala ni aw ka cesiri, ne yen bolodayoro don, K'an ka gundow marayoro soro.

Dugudew ye faamuyali soro, duguw saniyara, jew sabatira

Aw ni ce, aw ni fasobaara.

Nka hali bi o bi, karamogow ni kalandenw an k'an jija de, bawo kalan te fen banta ye, d'onnii te jonforo ye, wa faso te se ka jo dibi la, kalanbaliya dibi.

Balikukaramogow, nin ye aw ka walenumandon foli ye Sanyelmaseli hukumu kono.

Lamini Sise

Segu Ofisiri balikukalan nemogo

Kodumadala musomannin do tora ji la

Ninan, samiyé damine geleyara kosebe, anw feyan, Kodumadala. Sanji tun ka kan ka na waati min na, mogo hakilila, a ma na o waati, fo ka Kodumadalakaw siran.

Nka, ntenendon, zuwenkalo tile 24, san 1996, sanjiba do nana. O diyara mogow ye kosebe.

Nka, sanjiba in ni kasaara do nana jogonfe, k'a sababu ke, Kodumadala musomannin do tora koji la. Musomannin in togo ye Guwanuma Tarawele; a fa togo ye Canenge Tarawele; a ba togo ye Niico Kulubali. Ntenendon wulala fe, n'o ye sanjiba in nadon ye, Guwanuma n'a ba tun be finiko la, kola. Ba in b'a fo denmuso in ye tuma min na, ko a kana se ko yoro do la, k'o ka dun, o y'a soro ji ye Guwanuma sama ka t'a n'a ye dunmayoro la.

Mogow be jogon soro koda la tuma min na, o y'a soro den in sara. A sara k'a si to san 3 la. Nin kasaara in be ke waati min na, o y'a soro hali minniji tun te soro Kodumadala kolonw kono.

Soyiba Jara
Kodumadala Woljedo
Nozomugu mara la.

Tawarakaw ka wele

Tawara be Masina fe, Segu mara kono. Nin y'a kalo saba ye, anw Tawarakaw ye kalanba do sigi sen kan. Kalancenw hake be ben 40 ma.

Tawara dugu denmisew hake be se 2000 ma. An be don min na, i ko bi, kalanko kelen don fadenyaye. Sangani waati bee lajelen na, mogow be na u togow seben kalanso in kono. Kalanko kera fasoko ye. Mogo caman y'a jira, ko ni sene banna, u be don kalan na.

Nka, min b'anje kalanko in na, o ye gafe ani walanko ye. Dugu ye so di an ma. O la, anw b'a jini bee lajelen fe, u k'an deme ni gafew ani walani ye. Anw karamogo ye Madu Tarawele ye.

Tawara balikukalandenw
Tawara-Masina-Segu.

SURUKUTUKAW YE JIRI 1250 TURU

Ne b'anw ka dugu kibaruya d'ow lase, walasa, Mali dugu caman ka se, k'anw ladege. Malikonoyan, afra, k'akanunen be, bee ka jiriw turu, ka ben utikalo tile 4 ma.

O siratige la, anw ye dugukolo taari 2 jini Ofisi fe, k'o ke jiriforo ye, ka ben don kofolen ma.

Waleya in benna Ofisi nemogo bee ma, k'a sababu ke, geleya ma don a la. Ofisi nemogo y'an deme jirishienko la. Utikalo tile 4 selen, Surukutu cew n'a musow bee bora, ka se kene kan, n'o ye taari 2 in ye. Falow be cew bolo ; siyow be musow bolo.

Tuma min na, jama bee kafora kene kan, zoni kurumari togo la mogo min tun be yen, n'o ye Buba Jara ye, o ye yamaruya di, anw ka dugutigi, Sumana Kulubali ma, a ka jiri folo turu. O kera ka ben nege kanje 9 ma.

K'a damine nege kanje 9 la, ka se nege kanje 12 ma, anw ye jiri 1250 turu. O kelen, musow fana y'u kanto, ko ni ji de be jiri labalo, n'Ala sonna, jiri in kelen te sa, k'a sababu ke jintanya ye. Musow ka kuma in fora mogoba caman jena. Baaraw kera ben ni kelenya kono. Mogoba minnu tun be kene in kan, olu file : Jelimadi Jabate ; Umaru Agi ; Musa Danbele ani Mani Jara, ka bo Dogofiri sekiteri la. Dugu yere nemogo minnu tun be yen, olu ye Sumana Kulubali ye, ani Siyaka Togo, Magan Keyita, Ali Tangara, Ibarahima Jara, Amadu Dama, Dugutigi Keyita, Umu Kamara, ka fara Fatumata Ture kan. Zofore baarakela dow, Adarna Kulubali, ani Dirisa Kulubali

tun be kene kan. O kofe siginogonya hukumu kono, dugu dow nana an deme baara la. O mogow ye Burama Samake ye, ka bo KO 1 la, Bananba ; ani Sidi Tarawele, n'o ye KO 2 dugutigi ye ; ani Amidu Kulubali, ka bo KO 2 la ; ale ye dugutigi ka kankorosigi ye.

Ala ka Mali kisi sahelikungo ma. Nka, fura si t'a la jirituru ko.

Ibarahima Jara
Animateri Dogofiri Surukutu

KONATELAKAW KA MUSOKO

Nin kera konateke do ye ; ale tun ye gatigi koroke den ye. A tun ko ka digatigi ye, o ye kodiya dan ye, k'a sababu ke, ni gatigi y'a bila baara min na, a b'o ke fo ka gatigi nimisiwasa. A te gatigi soso fosi la. Gatigi ye Konateke bila finifeere la.

N balimaw, aw b'a don, lawale la, gatigi de tun be npogotigiw mamine a yere togo la. Ni kono don te, ce tun t'a muso don ; muso fana tun t'a ce don. Halibi bi in na, waleya in be soro jamana yoro dow la.

Gatigi ye npogotigi naani mamine dugusenw fe. N balimaw, aw b'a don Konateke ye min ke wa ? Konateke tora a ka finifeerela, ka mamine naani ninna bec don nogon na, k'a sigi n'a yere ye. Npogotigi min mana se furu ma, ni gatigi ye cidenw bila ka taa, buranw b'a fo, k'u kaa taajogon nininka, k'olu sigalen don finifeerela n'u denmuso la.

Tuma o tuma, n'a fora ko sigi be ke ka kuma nefo, ni konodimi ma gatigi mine, kunkolodimi b'a mine, walima nene ka kari a la.

N'balimaw, ne b'aw nininka : Gatigi no te Konateke ka wale jugu in na wa ?

Daramani Bangali
Kilela Fulaso

BALIKUKALAN DABORA TOGODALAMOGOW KAMA

Anw ka dugu kono, mogow caman ye naftaba soro balikukan na. Anw ka duguyiriwatow be sigi don min na, san 1978, kalandenjolen tun ye mogow filo doron ye. Nka, an be yoro min na, bi, kalandenjolenw be se mogow 62 ma.

Nin wale kera sababu ye ka baara nogoya anw bolo kosebe. Sosoli kelen t'la. Senekelaw bee b'u ka jatew ke u yere ye, k'u ka jurukow bee jenabo. Balikukan kera sababu ye ka jognfaamu ni ben sabati dugu kono. Anw minnu be togodawla, nin ko dabora anw de ka nafa kama, ni an y'a faamu koni. Ni an y'a faamu, an ka

duguyiriwatow be ke duguyiriwatow ye. Nka, ni an m'a faamu, an ka duguyiriwatow be ke duguyeretonw ye.

Abudulayi Koniba Dawu
Jora Sokurani.

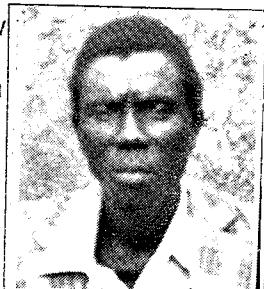
KONTARABANNA, NKURUNIN MABAN

Nkurunin ye fenjenama ye, min be mogow kin; aburu jube bajurufe. Folofol, nkurunin tun

ye
togodala mogow
segan kosebe ; nka,
baarada min
nesinnen tun don
nkurunin fagali ma,
Ala n'olu ka cesiri,
nogoya tun donn'a
la.

Nka, an be don min
na, i ko bi, a foro ko baarada in tun ye
porozye, k'olu ka kontara banna. O
koso, n'b'a nini jamana nemogow fe, u ka
wuli k'uo, walasa dan ka siri nkuruninko
la, k'a d'a kan, nin y'a san fila ye, a be
mogow segan kosebe.

Saliya Kumare
Merijela-Dogo-Buguni

FASODEN NUMAN BE BENKAN LABATO

Mogoya jonnjye benkan labatoli ye. Ka benkan labato k'a ne. K'a fo bi; ka si n'a y'i kono; ka wuli n'a y'i kono; ka bodalan kan n'a y'i kono; k'i sigi, k'i ne ko n'a y'i kono; ka soro ka baara damine, ka ben n'a fccogo numan ye. A be f'o de ma, ko mogoyonjyon; wa, o tigilamogo de ye fasoden numan ye. N'o te, dow be kumanin lamen, ka wuli ka taa. N'u taara ka ban, o y'a bannen ye. U te kuma waleya; ut'a nefo mogow weye. O mogow be wele ko kalabaanciw. Fasoden juguw don. Fasodenjuguya te dowerye, yeresagoke ko. Benkan labatolibaga, i ni fasodennumanya.

Adama Dawuda Sangare
Jumazana Kocebugu.

KOKALA MUSOW KA WELE

Kokala be Dogo arondisiman na. An be don min na, i ko bi, kalanden 15 be ne bolo. U bee lajelen be letere seben, k'a kalan u yere ye. Anw fe yan, an be tonciw ke, k'u jate bo an yere ye, k'u sorow mara an yere ye. An muso dama. O temennen kofe, Ala barika la, n'anw denw banana, an b'u furake r' turakisew ye, an te cew

nininka furaw kecogo la.

Anw Kokala musow b'a nini nemogow fe, u k'an deme, walasa balikukan ka taa ne. N be Yoro Saliffo, k'a d'a kan, ale kera sababu ye, ka anw ni «Kibaru» bolo di nogon ma. A to b'anw yere bolo.

Jamaco Tarawele
Kokala-Dogo-Buguni

Anw meenna, an ma ninan geleya nogon ye

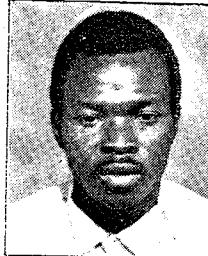
Anw be san caman bo, ninan geleya nogonna ma deli ka ke, anw ka yoro la, yan, k'a sababu ke, balo geleyara kosebe-kosebe.

An be don min na, i ko bi, keninge kilo 100 be san sefawari baasaba ani kemeduuri (3.500) ma. Kaba kilo 100 sera dorome 22.800 ma; malo kilo 100 ye dorome 5.500 ye. Sho kilo 100 ye dorome baawolowula (7000) ye. Min ye saho ye, o kilo 100 fana taar'a jo sefawari 3.500 la.

N be Dirisa Fonba n°1 fo, Kula, Joyila; ani Dirisa Bakari Jara, Diyo-Buwatubugu, Katimarala, ka fara Kibaru kanubaga bee lajelen kan.

Sheki Madu SO n°1
Animateri Ntinenga-Fana.

Wulu ni dononkoronin

Sugu kura do sigira
dugu do la. O sugu
joko folo don,
dononkoronin ko wulu
ma : «N teri, bi yesugu
don folo ye; an ka taa
nogon fe». Wulu ye
dononkoronin jaabi :
«N teri, e ka to yan,
bawo an te sugujonogon ye».

Dononkoronin ma son. Wulu y'a dogo ka taa sugu la, ka dononkoronin to yen. Ale kelen ma se ka taa sugu la. Tuma min na wulu nana ka bo sugu la, dononkoronin y'a nininka : «Sugu diyara wa ?» «Wulu ko sugu diyara cogola, min nogon te ke tugun abada ; ko sugu feerefew bbee lajelen tun ye neberew ye. Okuma folen, dononkoronin diminna. A ye Wulu nininka :» Sugu feerekelaw tun ye jow ye ?» Wulu y'i kanto : «N teri, sugu feerekelaw tun ye sheminewaraw de ye. «Dononkoronin yelela : «Ko dow mankan menni ka fisa, i yere ka se a bee kene kan ye.»

Sumayilake Kulubali
Fasumuku -Kula -Kulukoro mara

Doroguta ni hakililabanaw dijé kono

Dijé jamana horonyalenw ka tonba bolofara min nesinnen don kenya walew ma, n'a bë wele ko : «OMS», o kuntigiba ye jemukan nafama do da dijé tonkun naani mögöw bëetulo kan hakililabanaw juguyali kan san 1996, utikalo tile 23, walasa an k'an miiri, k'antaasi kunkololabana juguw tijeni now kan.

A y'a jira k'an bë don min na, hadamaden miliyari 1 ni tila töören don hakilitijebanaw bolo, minnu sababu ka ca, i n'a fo : dolo, doroguw, sira ni sigaretimin. Nka mögö hake kofolen ninnutilako naani sigiyöröma saba bë jamana horonyalen kuraw kono, se bëre te minnu bolo folo. Hakililabanabaato ninnu döw ta ye fabilen ye; dow ta ye fasumalen ye; döw ta ye jawuli ye; döw cawucawulen don; döw ta ye kirinkirinmasiyen ye.

A jirala ko dijé kono bi, hadamaden minnu bë naja-naja u kunkoloyanfan fe k'o hake ka dögo kosebe. «OMS» kuntigiba Hiroshi Nakazima ye nin kibaruya lase dijé bëe ma kunkololabanabaatow ka dogotorow ka lajeba tannan senfe, Madiridi dugu kono, n'o ye Esipani

faaba ye, hakililabana dogotoroso folo jora jamana folo min kono nin y'a san 600 ni k'o ye.

Min ye dorogu ka tijeni ye hadamaden ni kenya siratige la, o te dan farikolo ni hakili doron ma, a bë hadamadenya nidenbaya n'a ka söröbëe don bogola. Dorogu bë ka tijeni ke don o don kat'a fe, hali n'a jirala k'o tijenino in bë ka dogoya ka t'a fe setigi jamanaw kono. O faamuya mango, ka d'a kan n'a fora hadamaden ma ko nin fen in konnen don, o de y'a ka keta ye.

An b'a men arajow ni telewison na don o don ko dorogufeerela döw minnena nin yörö masina na. Dorogufeerelaw ye feere sugu bëe do tige, ka doroguw jensendijé wulakolonw bëe kono. Dijé seleke naani jamanaw fangasow bëe bëk'usekodamajira kë dorogufeerelaw ni dorogutalaw keleli la.

Nka, o n'a taa bëe, a jirala ko dijé kono, jatemine sera ka bömin kan, o ye mögö miliyon 15 nogonna ye, minnu ni kenya bë ka laafu dorogo sababu la. O hake tilako saba sigiyöröma kelen ka dorogutata ye pikiriwye, u yerebë minnu k'u yerebë la. Mögö 100.000 fo ka se 200.000 ma, o hake nogonna sata ye dorogu pikirimaw ye.

n'aye, in'a fotonodonyörökoronni, kuru do, walima jolifon do.

Nin bana fana bë se ka ke lasirito sata ye. Fura minnu bë tonsorimibana la, olu ye banabaato laseliye joona, dogotoroso la, ani lakanali hukumu kono, lasirito ka se dogotorow ma, u k'a laje sanga ni waati bëe, foka taa se a jiginni ma. Nka, nin furaw ni feerew bëe la, min sabatilen don, n'a nafa ka bon kosebe, o ye joli dili ye k'a caya jolimarayorow la, walasa dogotorow ka se k'u ka baaraw ke, k'a ne, walasa tonsorimibaatow kana fo u jigi ko. O fana te ta jamanadenw ka faamuyali n'u ka deme ko.

I. Famanta.

AW YE KALAN

Kalan de ye hadamadenya sinsibere ye.

Kalan bë mögö bë nogö la.

Kalan bë mögö ke mögöba ye.

Kalan bë mögö ka sörö sabati.

Kalan bë ben don dugu kono.

Kalan bë jamana bë nogö la.

Kalan bë du dawula, ka dugu dawula.

Kalan bë du yiriwa, ka dugu yiriwa.

Kalan bë jamanaden nafa, ka jamana yiriwa.

N balima cikelaw, aw ye wuli k'a jo, ka kalan ke.

Ni mögö ma kalan, i bë dibi la, dibifin kirikiri !

Kalan de bë nafasörösira dayel.

Ben ni kelenya ni kalan de bë sörö kono.

Bëe n'i döñko, bëe n'i seko don dugu kono.

Kalan bë ke sababu ye ka baara caman sigi senkan dugu kono.

An badenw, mögö te koro kalan ma.

Aw y'a to, an ka je ka kalan ke.

Mameri Dunbuya

Balikukalan Karamogo

Siriba - Cemala

Dogo - Buguni

Muso lasirito ka basibonko

Basibon ye kasaara caman do ye, minnu ka teli ka ke muso lasirito sata ye. Basibon bë muso soro, a lasirilen kalo sabanan waati la, walima a jiginnen kofe.

An ka sentanjamana kono, basibon bë ke muso lasirito caman sata ye, k'a sababu ke joli dili n'a marali faamubaliya ye. Joli bë se ka jigin muso lasirito kono, i n'a fo a bë se ka bon kene kan cogo min na.

Dogotoro Mohamedi Cilero ka fo la, n'ale bë baaraké Gabiryeli Ture la, basibon ye suguya fila ye : folo bë lasiritosoro, a kono baraka kalo sabanan na; filanan b'a soro jiginni senfe, walima jiginni kofe. Tonsorimibana de bë na ni basibon ye.

Tonsorimibana suguya ka ca, nka minnu bë tijeli ke kosebe, anw fe yan, olu ye suguya fila ye. Folo ye

tonso wulili ye, ka bë a no na, ka sörö jiginni waati ma se. O be na ni joli bonni ye. Joli bönta ne ka fin. Nin tonsorimibana bë lasirito soro, minnu joli ka ca. O kofe, bana in bë se ka lasirito soro, minnu ye mobili kasaara soro, walima o nogonna.

N'a ye lasirito soro, a ka c'a la den ni ni te na, wa jolidese fana ka teli ka ke ba sata ye. Joli bönni te jo abada, fo muso ka jigin, walima dogotorow k'a opere. Olu bë joli ke lasirito farisogola, o senfe.

Tonsorimibana suguya filanan min ka teli k'an ka muso lasirito soro, o ye tonso yobali ye, ka n'a da foroko cemance la, foroko min bë dayel, jiginni waati la, ka den bila ka temen. Ofana bë na ni joli bönni ye; o joli bönta ne bilennen don coricori. A ka c'a la, o basibon in bë bala ka cun lasirito kan, wa sababu caman werew bë se ka na

DENMISENNINW LABOLI MALI KONO KA T'U LAJABA KODIWARI

K'a ta utikalo tile 20 na, ka s'a tile 23 ma, san 1996, Mali ani Kodiwari sariyakow ni forobabaarakow jemogow ye taasi jogonyeba dɔkε, Mali marayɔrɔ sabanan faaba Sikaso kono, denmiseninw laboli kan, Maliko kono, kataan'uye Kodiwari jamana kan.

Ajirala, jogonyein senfe, ko kabini lawale la, jamana fila furance sigibagaw ka Kodiwaari tagatunyesanga niwaati bɛe ye. Nka bi, denmiseninw ka Kodiwari taa kelen don a dama sorodaba ye jamana fila ni jogon ce.

Asabatira ko bi, feere caman besiri, i n'a fo sonyeli ni negenni, ka denmiseninw labo Mali kono, ka taa u di Kodiwari kenyereye baaradaw jemogow ma, k'u wari mine. A ka c'a la, denmiseninw be digi da werew fe.

Min koni dɔnnen don, ni siga t'a la, o ye denmiseninw ka tooro n'u ka lajaba ye Kodiwari kono, fo ka taa se dɔw bɔneni ma, u ni na. Misali la, Mali ka lasigiden min be Kodiwari, Fasiriman Danbele y'a jira ko kosa in na, denmisenin naanitara baara la, Sogoniko mobilijɔrɔla, ka taa u di Kodiwari marayɔrɔ do jemogoba ma, jamana kɔrnfela la. Faama in ka cekoroba tun ntanyara a be kalo saba bo.

Olu ka laada la, hadamaden ka kan ka ke o saraka ye. Denmisenin fila sugandira naanicɛma, k'olu be faga. Nka, ni si ma ban, saya te ke. Ala ni maliden dɔw sababu, minnu ka ciyakeda ni sarakaboyɔrɔ tun man jan, denmiseninw kisira.

Mɔgɔfaamuyalenw y'a jira, ko

sababu caman be denmiseninw ka laboli la, minnu be talike bi hadamadenya cogoyaw kan, ani sorokow ni laada kɔrow; i n'a fo bangebagaw ka se nagasili, kalan sabatibaliya, ani ləkɔlidenw ni morikalandenw kabajanbilaya, ka fara jamana kan.

denmiseninw yere ka nege bonyali kan. O kɔson, ko ni jamana fila jemogow b'a fe konje in ka ban, fo feerew ka soro sababu ninnu na.

U y'a jira ko feerew ka kan ka jini joona, k'a sababu ke, kabinisan 1991, fo ka sebi ma, konje in be ka juguya ka t'a fe, don o don. San 1991, Mali denmisenin 30 sorola jogon kan so do kono, Korogo, Kodiwari jamana kan.

Mamadi Sisuma ka fo la, n'ale ye Mali sariyakow minisiriso ka səbenkow jemogow ye, o san na, n'o ye 1991 ye, Mali sariyakow jemogow wulila k'u cesiri wale in kelelife. Nka, dɔwɛre m'u farifaga konje in minecogo ko, sariya sira fe.

O de la, sisan, wajibi don, jamana fila sariyatigiw ka denmiseninw lakanali feerew tige, u ka taama n'u ka baaraw hukumu kono.

O kofe, ben kera feere saba waleyali kan joona-joona; : ka konje in jefɔ bangebagaw ye kosebe, k'a jeyə ; ka denmiseninw ka dijɛlatige jogoya u bolo; ani ka denmiseninw ka jamana kɔkan taali kɔlosi sanga ni waati bɛe.

Salabaato naani ka maana

Nin kera ce 4 ye, minnu somogow y'u gen, k'u ka salaya ka bon.

Cedo yaalato nana b'en n'u ye. A k'u ma : « yali, aw be taa min ? » U y'a jaabi k'u somogow y'u gen, barisa salaya b'u la kojugu. Ce k'u ma : A'ye na an ka taa, n be t'aw bila baara la.

A ko kelen ma, sisan n'b'a nin'e fe, i ka taa ntulomajiri dɔkari n ye kungo kono. A ko filanan ma, n'b'e bila ka taa monni ke ba la.

A ko sabanan ma, e ka baara bena ke binkan ye.

A ko laban ta ye nsiradenkari ye.

A ye min bila ntulomajiri tigeli la, o tilenna nsirafara kan, k'o tige. A ko min kataa monnikɔyɔrɔla, o tilenna k'ijo jida la, k'a soro minnogó bena jini k'a faga, a ma se ka ji min.

Binkanna tilenna binkan na; n'a ye doonin siri, k'a b'i jnun, n'o girinyara, a b'o bila, ka dɔwɛre kan, ka far'o kan.

Min ye nsiradenkarila ye, n'o ye bere jesin nsiraden min ma, bere be temen o kerefɛ. A yere be yelen nsiraju la, ka taa bere ke ka nsiraden gosi, k'a joni; a be to k'a fo a ka bere ma, ni ny'i kerun nsiraden min ma, i b'o labin; i kana temen a kerefɛ, o man ni. A be to ka kuma bere fe; utor'ola fo wula nana se. Ce fana wulila ka t'u laje baara la.

A y'a soro salabaato folɔ b'a ka nsirafaratiye la, k'o ye ntulomajiri ye. A y'o wele ka taa jiritu la, ka ntulomajiri jir'o la. O y'a ka doni soro min ke, a k'o ka taa so.

A ye caman b'a la min ke, ce k'a ma, a k'i jnun a to la ka taa so. A sera ka taa so nin cogo de la.

A sera monnikela ma, k'o jininka : « a kera cogo di ? » « Mun de b'i la, n'i jolen don jida la ? » « Oye ce jaabi ko minnogó b'ale la kojugu. Ce k'a ma : « i tege don ji la, a fa i k'i min ». A y'o ke ten siŋe damado fo ka t'a fa. Ce y'a jininka n'a fara; a k'a fara tuma min, a k'a ka taa so.

U bɛe selen so, ce k'u naani ma : « Ne tun y'aw somogow ka kuma ke nkalon ye. Nk'aw te salabaatow dɔrɔn ye, aw jogon nalonmaw te dugukolo kan ».

Kaka Keta
Ka bo Sanmaji.

Jine Bora Kangaba musow ye

A kolosira ko Kangaba cew y'u ka dukonobaaraw n'u ka forolabaaraw to musow bolo, k'u jnesin sanunini ma. A sabatilen don fana, ko jamana ka jetaa te sabati abada, fo musow ka deme, k'u ka baaraw n'u ka dinelatige nogoya u bolo.

Ka da nin ko sabatilen fila

kan, utikalo tile 29 don, san 1996, «ACODEP» ye sefawari miliyon 11 jurudon Kangaba marabolo musoton 27 la, minnu bee be tonba kelen ka yamaruya kono, no ye «Manden kurukan fuga» ye «ACODEP» ye demenitonye, min ka baara jnesinnen don marabolow demeni ma, jamana ka jetaa hukumu kono.

Deme in kera sababu ye ka jurudon muso 248 la, minnu tilalen don musoton 27 ni nogon ce. Wari jurudonnen b'a ta waabisaba la, ka se waabiwolowula ma. Keme o keme la, demeniton in yere niyoro ye 10 ye.

Ajirala konint'asine foloye Kangaba musow ka julu soro. Mali musow ka tonba «COFEM» delila ka wari caman jurudon u la, min y'u nafa kosebe. U y'o kono bo a sira fe, ka

julu sara k'a ban pewu. «ACODEP» y'a kanu muso kelen, walima fila ka soretton 27 kelen-kelen kono, minnu ye balikukalan ke, walasa musow ka baaraw ka nogoya.

Musodamadaw pininkara kene in kan, minnu y'a jira ko balikukalan y'olu ka jagow, n'u ka bololabaaraw, n'u ka senew nogoya u bolo kosebe, k'a sababu ke sebenni, kalanje ani jate faamuyalicogo numan ye, u ka todunkanna. Nin'y'a sabati kokalanko te ko kura ye Kangaba musow bolo; a b'a jira fana, k'u ye noba bo yereta ni jetaa siratige la.

Wari in dili kene kan, muso hakutun bee se 500 ma, ka fara Kangaba mara nemogo Amadu Cerino Bali kan, ani «ACODEP» nemogo Shekina Ture. Wale in diyakojugu musow ye, u ko a kera jinebo ye.

Bi kono kera baara ye an bolo

Ne be ko don tuma min na, ni kabanogo tun ye tigetigeli damine yanni baninkono ka na, fanfiyekan ni negegosikanw de tun be bamaandenwlasomi. Fandawdetun be ke barokeye row ye o waati :

Min ko jele, min ko muru !

Min ko falo, min ko daba !

Min ko kala, min ko kise !

Fitirimagen tun mana se, i be Ala kali, ko tilekura bote don forokalajenitasuma fe.

Bee tun b'a don, ko ko do tuma sera. Samiyi tun te mogo si t'a teges ma. Cikela bee tun bi laben ka sanji makono.

Tungafetaabaw bee tun be so magen, barodaw jama be dogoya, ferew be lankolonya diconin diconin.

O waati tun ye fadensagow ka dugutaaminew sirituma ye, nantankolon bolituma, sogomadafeerenw dugubilatum, ntedondalaw ka banaw wulituma.

Ni samiyiji tun ko cui dugukolo kan ! Folifew bee tun be dulon, fo cibaranin kelen, barodaw tun be datugu, jigne minnu danrala ka bila cike ne, olu be dayele. Kolonkalakanw de tun be fajiriwelelaw lakunun bawo bore lakolon te jo, wa nafigiya te kanfinnin sama.

O waati, soro tun ye wajibi ye ! Jekabaara tun ye laada ye anw fe, mogotigiya tun ye daamu ye, ciyafin tun ye tine ye, keleya tun y'an taalan ye, nka an tun te hasidiya don, wa bamaandenka latikolon t'unny'a wosiji de ye.

Kongo b'aw la ?

Ni kongo ma nantankolon mine, a bena joni mine ?

N'a bora sogomafeeren na, a be taa min ?

Aw te samiyi jesi !

N'awtaaratunga fe, aw te segintuma don !

Kala te ce a tuma la, nogote don foro la !

Aw t'a don ko samiyi sera, n'aw senw ma su ji la.

Aw ka furukumaw te damine, ni kabanogo ma bin tigetigeli la !

Furuw sirituma ye baninkono ka jaadatuma ye !

Kono dogodakan ye, ko ni sumaya dara !

Ni kongo bora aw la a be taa joni mine ?

Wa o kono mana dabo, bo tigeli ne !

Dogokun tile wolowula, forolataa kuma te fo !

Balima bee be wuli k'i jo, furusiraw bee be wele, limanaw bee be na.

Wari te to ! bagan te to ! Jigne min da norolen be cikendumuni kama, o be dayele.

Sudumuni, tile dumuni, foli te kotige, teda te bo ta kan, korokorobaji ni alimukayikayi kelen ka bee kunmayelema. Ce t'a muso don, den t'a ba don, fen bee be o kono in kono. O b'a soro kotigi yere jannen be sange koro fo soju la, ko fije man ni a ma.

Joni be to nin sira kan, ka ke nomasa ye, ko cibaraninfobaa ka boli k'o segere ?

Bee b'a don ko samiyiji te laboli ke sisan, nka aw yere no man dogo kongoko in na bawo tow ka koshiyentuma de ye aw ka dannitura ye.

Lamini Sise
Balikukalan Nemogo
Ofisiri la Segu

Bee te se ka Gundo mara

Nin yeterima fila ka maanaye, minnu ka teriya tun ye fölöfölo terriya ye, Ala kama, ani höron teriya. Terikë kelen tun ye masake muso kamalen ye. Don døla, sufë, masake muso taara don a kamalen kan, ka soro kamalen ma sigi n'a ye. Dibi la, kamalen y'a miiri ko binkannikëla, walima fënwere don. A sirannen wulila ka marifa ta, k'a ci masake muso la..

O kelén, a nana a lajé, k'a soro
masake muso don. A
kamanangannen y'a terike segere,
k'a fo ye, ko ale ye masake muso
faga. Terike y'a nininka, n'o y'a soro
a y'a nəfəməgəwərəw ye. Ako, a m'a
fo mogo si ye folo.

Terima fila jera ka taa muso kaburu sen, terike'ka so kono, ka masake muso sutura. Mog si ma bo a ko kalama. U tilala suturali la yoro min na, dugu jera. Dugu jelen, masake muso ninibaaaw wulila, ka fan bee don nogen na, dugu yere kono na, ani dafe duguw. Masake muso ma ye.

Masake ko ale jenna, ko i b'a soro
sobolilaw y'a muso tige, soboli
jenajew senfe, ka taa n'a ye, k'a
sababu ke, o waati la, sobolilaw tun
be musowtige, soboli gintanw senfe.
Masake muso fagali tora gundo la,
nin cogos la, fo ka taa se kamalen in
yereka faatuli ma. Afaatura ka denke
kelen to a ko.

Walasa terike in k'a dōn, ko a
tōnjōgonkē denkenin bē se ka gundo
mara, a y'a wele don do la, ka taa
kungokono. Lawalela; denmisenninw
tun bē basa dun, fo ka taa s'u selijili
ma. N'u selijira, oy'u balikuyalen ye.
U man kan ka basa dun tugun.

Cé in n'a teriké den selen kungo kono, u ye basa do ye. A y'a kanto cénin ma : «N denké, nin ye mun ye ?» Cénin ko basa don. Cékoroba ko ayi, nin togoté basa ye, ko nin togo ye «mogo ti'jeré dón».

«Mogo t'i jero don» koro ye, mogo t'i

gundofonogon don, ka soro a' ma je ko la. Tuma min na, cekoroba in ye nin ntalen da cenin ye, u fila jera ka basa in faga, k'a jeni, k'a sogo dun, k'a ban pewu, ka soro ka segin so.

O kelen ka mœen dœnin, don do la,
cenin n'a tœncœnw ye baro damine
gœle kan, cœkœrœba ka da la. Cœkœrœba
tulo bœdenmisœnwbarokœkan na. Baro
diyara. Cœnin nan'a kanto : «Jaa
cœkœrœbaw bœ basasogo dun, ko basa
togo ye mœgo t'i jœrcœn.»

Cekɔrɔba in ye kuma mɛn . A ye cɛnin wele, k'a fɔa ye : «An ye sogo min dun kungo kɔnɔ, basasogo jaati don. Nka, ne y'a fo i ye, ko a togo ye mogɔt'i jɛrɔ dɔn. Ne ni e fa jɛra gundo min ma, fɔka taa diŋe ban, mogɔwɛrɛ t'o dɔn. Ne ye nin ke, walasa n ka se k'a dɔn, n'e bɛ se ka gundo mara, kɔmì i fa. Ne y'a dɔn sisani, kò e tɛ se ka gundo mara. E ma k'i fa ye. Jaa mogɔden bɛt'i den ye.».

Adama Kulubali Komooobugu, Banko.
Joyila mara la.

NSANA N'A KORO

Nsanaw bē fō ka caya kumadonsow fc.
Nsana bē kuma barika, k'a saniya. A bē
kuma dafa, nka, kerekereñnenya la,
nsanā bē hakilina surunya. Hakili
sinsinbere ye nsana ye.

Misali la, a bë fo : «Bone ye batigi ta ye; a y'a kun don daga la, o te fo ba yere ko.» Nin nsana bë fo laadili senfe, laadibaga fe. Wolofa, walima woloba ye woloden laadilibaga ye. Cëköröbaw, walima musoköröbaw ye denmisénw laadilibagawye. Koro ye dögölaadilibaga ye.

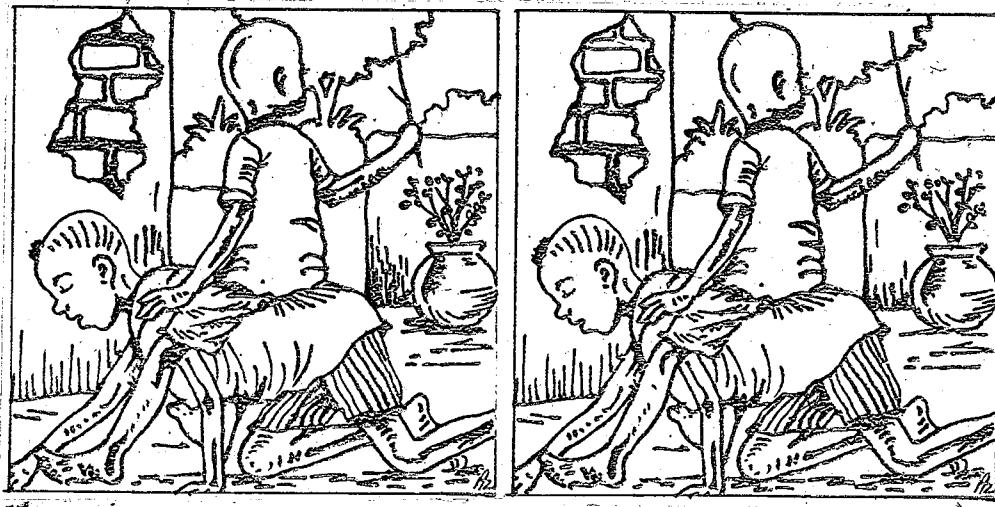
Laadili kono, mögo laadita be se ka bansira, walima tulokungeleyasira jira a laadilibaga la. Ni laadibaga dun te se ka mögo laadita bali a ka kewale la, a b'a jira, o de la, ko batigita ye böne ye. Böne ye batigi ta ye, bawo, e min y'a tigi somogo ye, ite se ka ban a tigilamögöla; a sago b'a yere la. Nka, ni ko y'a soro, a dimibe's'ima; a tipeli be's'ima. Ogeleya min y'e ye, e bli'ni fo hene.

min y o ye, o b i n'a fo bone.
A b i n'a fo sisani woloden be karapiliya
la. Sebesen t'a koro. Sebemogo te y'a
nofe; a fana te ye sebemogo ko. A
tongon caman ye kaso ke, k'a sababu

(a to see pg 12)

TULON

Nin desen fila dilanbag'a y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A y'olu nini.

1-*Kala min be bole koms. 2-Jhugu kelen be duolki ks la. 3-Kunsi min be kunoklo kan. 4-Cemaninji jelen wero. 5-Dulolki keru jhugu. 6-a min be dagajukcs. 7-Fildi minu be dagakoms. 8-Kogo birlikw (tufardenw). 9-Kimine kogo. 10-Cemaninji jelen kungolo.*

KJCR

ke karapiliya ye. Wolofa ye woloden laadi sijne damado; woloden ma sira kura ta. Wolofa ka laadili labanna, a be se k'a fo ko : « Bone ye batigita ye; a y'a kun don daga la, o te fo ba yere ko. »

Nin misali in na, woloden sanganner don ba ma, k'a d'a kan, ba ye baganye, min sigi ka gelén; a mara man di; a te don a tigi jenada fe abada. Fo mogo dowb'a fo, kon'ib'a fe ka soro jahanama cema, i ka ba mara. Ba be mara n'a ka tulokungeleya ye. Ni Ala y'a bo a la, o don; n'a yere ma bo a la, ba tigi be bin, bawo, ba tununni be do bo a ka soro la. Batiginite tige; batigi bônenâ a ka ba la. « A y'a kun don daga la, o te fo ba yere ko ». Kun donni daga la, o ye saya ye. Ba kun de be don daga la, batigi kun ko te. Ba be kantige, k'a golo bo, k'a sogô n'a kun bee tobi daga kono.

Nin b'a jira ko ba ka tulokungeleya kera a kala ye. Nsana in b'a jira ko hali mogo tulokungeleyen b'a yere ye; a fana ka tulokungeleya be se ka ke a fana kala ye. Ola, kun donni daga la, o ye nangili de ye; o te fo ba yere ko. Saga o, misi o, fali o, so o, ninnu si te fen soro ba ka tulokungeleya la. Ba yere de ni be to a la.

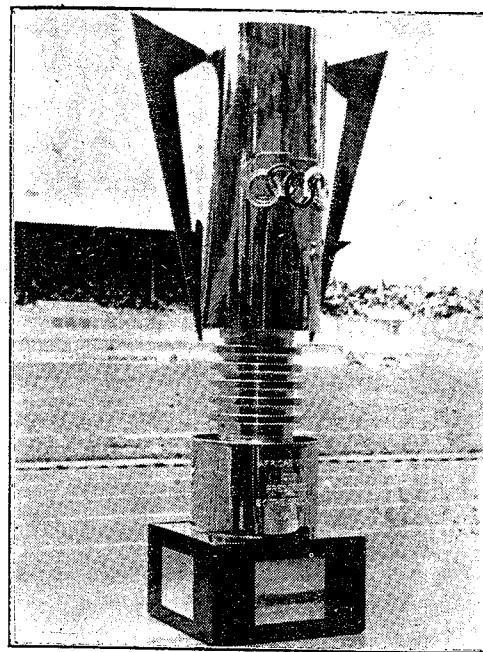
N'an seginna woloden tulokungeleyen ma, an b'a ye, k'a fana ni ba yoro man jan jogon na. Ala k'an kisi a ma, ni ko ye woloden in soro, i n'a fo kasolabila, yala wolofa de be kaso ke woloden no na wa ? Abada. Wolofa be se k'a jo ni den in ka dumuni ye waati bee, n'a ka d'a ye.

Taalen yoro jan, nsana in fokun ye ka mogow son hakili la. Wolofa b'a kantigeda jira aden na. « Kun don daga la », koro de b'a to n'a den be mogolankolonsirabilâ, ka mogosebesen ta, k'a soro fa m'a fo, konia den minena, k'a ka sira te.

« Bone ye batigi ta ye », o b'a jira k'a mana ke cogo o cogo, ni kasara ye woloden soro, wolofa be den in hinemine. Nka, den kelenpe de be ye nangili daga kono, hali ni kuntigeli de y'a nangilikoye. Joyoroba be laadilikan in na; nka, an ka s'a focogo la. A ka gelén, i ka nin nsana men mogo da, laadili siratige la, ka jesin mogo ma, min ka koro ni a nsana dabaga ye, walima, a ka kan ka mogo min bonya.

Yusufu Fane
Balikukan Karamogo
Poroze B.D.LBamako.

San 1998 «KUPUDAFIRIKI» ñebila kunbenw

KUPUDAFIRIKI

Afiriki balontankow jenabo jekulu min ye «CAF» ye o ye san 1998 «KUPUDAFIRIKI» ñebila kunbenw boloda ni ntolatan ekipu 28 tilali ye kulu 7 ni jogon ce, minnu ka kan k'u kogo da jogon na, ka jogon senbo kunben kofolen ninnu na, fo k'a to to ekipu fila - fila ye, kulu kelen - kelen bee la.

N'an ye kunben bolodalen ninnu laje ji nemajolen na, an b'a ye k'a fo ko Mali samatasegew te bolojugu kan a ko la. Nka Mali yeli Wagadugu, «KUPUDAFIRIKI» janjo kene kan, o sirilen don an ka balontannaw jijali la ka se soro kunbenw na, «Samatasegew» ka kan ka minnu ke Mali yere kono. Otuma, an be se ka min jini an ka janawfe, oyedusukolo ni timinandiya ye, walasa u ka se k'u joyoro fa an faso kunkorota kenew kan.

Mali «samatasegew» be «KUPUDAFIRIKI» ntolatan kulu

filanen de la, min ka kunbenw bëna ke nin cogó la :

- San 1996, okutoburukalo tile 4 ni tile 6 ce :

- Benen ni Mali
- Alizeri ni Kodiware

- San 1997, Zanwiyekalo tile 24 ni tile 26 ce :

- Mali ni Alizeri
- Kodiware ni Benen

- San 1997, Fewuruyekalo tile 22 ni tile 24 ce :

- Benen ni Alizeri
- Mali ni Kodiware

- San 1997, Zuwenkalo tile 20 ni tile 22 ce :

- Mali ni Benen
- Kodiware ni Alizeri

- San 1997, Zuluyekalo tile 12 ni tile 14 ce :

- Alizeri ni Mali
- Benen ni Kodiware

San 1997, Zuluyekalo tile 26 ni tile 28 ce :

- Kodiware ni Mali
- Alizeri ni Benen.

«AMAP» kuntigi
Gawusu DARABO
Mali kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Nanze Samake

Kibaru

BP : 24 Téléphone: 22-21-04

Kibaru Bugufiye Bozola

Bamako - Mali

Dilanbagaw ni sebenbagaw kuntigi

Basiriki Ture

Sebenbagaw kuntigi

Baadama Dükure

Labugunyoro: Kibaru gafedilan baarada

Bolen Hakc 16 000